

glăsuind „aliluiia” cu bucurie s-au despărțit.

14. Și așa, pre cel căzut, din cei pângăriți, fiind de un neam cu ei, pre drum îi certa și cu arătări îi omorea.

15. Și întru aceeași zi au omorât mai mult decât trei sute de bărbați, și s-au bucurat și s-au veselit, omorând pre cei fără de lege.

16. Iară cei ce s-au lipit de Dumnezeu, până la moarte desăvârșit dobândirea mântuirii luând, au purces din cetate încununați cu de toate fealiurile de flori cu bun miros, cu veselie și cu strigare de laude și cu cântări de toate viersurile mulțemind Dumnezeului celui Sfânt al părinților, Mântuitorului lui Israil.

17. Și, sosind la Ptolemaida, carea pentru firea locului să numeaște Rodoforon (adecă aducătoare de trandafir), unde-i aștepta pre ei tabăra, după sfatul lor cel de obște,

18. Șapte zile au făcut acolo ospăț de mântuire, dându-le lor împăratul cu bună i-

nimă toate ceale de lipsă la călătorie, fiește-căruia până la casa lui.

19. Și, sosind în pace cu cuvioase mărturisiri, așijderea și acolo au rânduit a ținea aceste zile de veselie,

20. Care și sfințindu-le cu stâlp la locul ospățului, rugăciune așezind, s-au dus nevătămați, slobози și foarte veaseli pre pământ și pre mare și pre râu, mântuiți fieștecarele cu porunca împăratului, la casa sa.

21. Și mai multă putere decât mai înainte având întru vrăjmași, cu mărire și cu frică, și de nimene întru nimica clătindu-să din averile sale.

22. Și toate ale sale toți după scrisoare le-au luat, cât cei ce avea câte ceva de ale lor cu mare frică le da lor măriri, desăvârșit făcând lui Dumnezeu cel Preamare, pentru mântuirea sa.

23. Bine e cuvântat Dumnezeu, Izbăvitoriul lui Israil, în vremi veacinice. Amin!

A LUI IOSIF FLAVIE

Cuvânt înainte

arta aceasta, carea să zice a lui Iosip, pentru că de Iosip Flavie ar fi scrisă, nici S. S. Părinți nu o cunosc dumnezeiască, nici în toate bibliile grecești să află, nici în canonul cărților jidovești, nici în bibliile latinești nu easte, pentru aceea nici întru această biblie nu am voit de nou a o tălmăci, ci precum să află în bibliia cea veachie românească o am lăsat și numai pentru aceea o am pus aici, că s-au aflat în cea veachie românească, amintrilea, loc întră cărțile Sfintei Scripturi nu poate să aibă.

CAP 1

rea filosofesc cuvânt vrând a arăta, de easte singur stăpânitoriu patimilor, cel bun credincios gând; sfătuire-aș, dară, voao drept ca să luați aminte cu osârdie la filosofie, pentru că și de treabă easte spre știință la tot cuvântul și, într-alt chip, a ceii prea mare bunătați, zic, dară, înțelepciunii, cuprinde laudă. De să arată, dară, gândul a birui celor opritoare patimi ale înțelepciunii, de lăcomiia pântecelui și de poftă, iară și de ale dreptății contenitoare patimi a birui să arată, în ce chip răului nărav și celor ale vitejiei contenitoare patimi, a mâniei și uciderei și durerii. Cum, dară, poate fi, ar zice neștine, de biruiaște gândul patimile, uitarea și neștiința nu stăpâneaste? De răs ispitindu-să a zice, pentru că nu biruiaște gândul patimile sale, ce ceale ce sânt împotriva dreptății și vitejiei și întregii firi. Și pre acestea nu ca doară să le surpe, ci ca nu la eale să se supuie. De multe părți, dară, și de airilea, aș putea voao să arăt că singur țitoriu easte patimilor gândul,

ci mult mai vartos aceasta a dovedi dintru bărbăția celor ce pentru bunătate au murit, a lui Eleazar și a celor șapte frați și maicei lor, pentru că toți aceștia, ceale până la moarte dureri nepregetându-le, dovediră că biruiaște gândul patimile. Pentru bunătați, dară, slobod sânt a lauda pre bărbații cei ce, pre aceea vream, pentru bună bunătate au murit cu maică-sa, iară pentru cinste ferici-i-aș; pentru că laudându-se nu numai de cătră toți oamenii de vitejie și răbdare, ce încă și de ceia ce i-au căznit, pricină fură a să surpa cea deasupra limbii tirănie, biruind pre tirani cu răbdarea, cât a să curăți fu prin ei moșia, ci și pentru ceaea ce cercăm acum a zice, dară, slobod va fi, începând poveastea în ce chip avem obiceiul a face. Și așa, la cuvântul care easte pentru ei, mă voiu învârteji, mărire dând Celui întru tot înțelept Dumnezeu. Cercăm, dară, acum de singur țitoriu easte patimilor gândul, și aleagem ce poate fi gândul și ce e patima și câte-s ale patimilor chipuri și de biruiaște gândul pre toate acestea. Gândul easte, dară, minte, cu

drept cuvânt, mai cinstind viața înțelepciunii, și înțelepciunea este cunoaștere dumnezeieștilor și omeneștilor lucruri, și ale acestora pricini. Aceasta, dară, este a legii învățatură, prin carea ceale dumnezeiești cu cinste și ceale omenești cu folos le învățăm; iară chipurile înțelepciunii sânt mintea, dreptatea, vitejia și întregăciunea minții; iară mai chiiar decât toate este mintea, dintru carea, dară, gândul biruiaște patimile, și firile patimilor sânt ceale cuprinzătoare doao: dulceața și durearea. Și, dintr-acestea amândoao și prejur suflet este. Și multe-s și pregiur dulceață și următoare sânt durerilor patimilor. Mai nainte, dară, de dulceață, este pofta, și după dulceți, bucuriia. Și, mai nainte de dureare, este frica, și după dureare, mahnirea. Iară mânia, de obște, patimă este dulceții și durerii, de va cugeta neștine când s-au întâmplat la el; iară întru dulceață este și voia cea cu rău nărav, mai cu multe chipuri fiind decât toate patimile, însă la suflet, mândriia, iubirea de argint, iubirea de price și zavistiia, iară la trup, a mânca de toate și a mânca singur. Precum doao răsădituri trupului și sufletului fiind dulceața și durearea, multe sânt odraslele răsăditurilor acestora, dintru carele pre fieștecarea cel atotlucrătoriu gând curățindu-le și plivindu-le și adăpându-le și în tot chipul mai turnându-le, dumesticeaște ceale ale năravurilor și ale patimilor materii. Pentru că gândul este povățuitoriu bunătăților, iară patimilor singur țitoriu și caută oarece întâiu pentru el din ceale opritoare fapte ale întregăciunii minții; că singur țitoriu este patimilor gândul. Iară întregăciunea minții este biruința poftelor și dintru poftele unele sânt sufletești, altele trupești, și acestora amândurora gândul să arată a birui. Eu așa socotesc. De din ceale din apă poftind și din pasări și din dobitoace și de toate fealiurile de mâncări care sânt oprite noao, după leage ne ferim; și pentru a gândului biruință, pentru că să opresc ale poftelor patimi, întorcându-se de mintea cea întregă. Și să înfrânează toate ale trupului porniri de gând.

CAP 2

Si ce lucru minunat este de să izmenesc poftele sufletului cătră partea frumsețelor? Cu aceasta, dară, cel întreg la minte, Iosip, să laudă că cu gândul au biruit patima cea rea, pentru că, tinăr și în vârstă fiind cătră împreunare, izmeni cu gândul a patimilor strecheare. Și nu numai a ceii dulce patimi lovitură de streachie să arată gândul a birui, ci și toată pofta. Zice drept aceaea leagea: „Să nu poftesti pre muiarea aproapelui tău, nici câte sânt ale aproapelui tău”. Însă ca cum a

CAP 1 ȘI 2

nu pofti noi au zis leagea, cu mult mai mult ne-ar adeveri pre noi că gândul ar putea birui pre poftele, ca și pre ceale opritoare patimi ale dreptății. De vreme ce, precum neștine are nărav a mânca singur și, la pânțele fiind lacom, să mută cu certarea, au nu aiavea este că gândul este domn patimilor? Îndată dară-i cu leagea petrecând și de este cineva iubitoriu de argint sileaște chipul lui, împrumutând pre cei lipsiți fără de camătă și, împrumutarea săptămânilor sosind, tăind din datorie, măcar scump de va fi neștine, de leage să biruiaște, cu aducerea-aminte a gândurilor, nici de iznoavă cercând secerăturile, nici viile. Și la cealelalte poate a să cunoaște aceasta, că gândul este cel ce biruiaște patimilor, pentru că leagea și cea cătră părinți bună cugetare biruiaște, nici vânzind bunătatea pentru ei și cea cătră fămeae-și dragoste biruiaște pentru nelegiuire, pre ea muștrând, și a fiilor dragoste biruiaște pentru răutatea, pre ei certându-i, și al priiatinilor obiceiuri biruiaște, pentru vicleniia pre ei muștrând. Și să nu gândiți a fi lucru de minune, unde și vrajba a birui gândul poate, pentru leage, nici tăind copacii, ceale dumeastice ale vrăjmașilor răsădituri, și ceale ale vrăjmașilor celor ce le-au pierdut mântuindu-le, și ceale căzute împreună rădicându-le. Și celor mai sâlnice patimi a birui gândul să arată, iubirea de cinste, mărirea deșartă și zavistiia, pentru că toate aceste ceale cu rău nărav patimi cea întregă minte le leapădă, în ce chip și mânia, pentru că și pre aceasta o stăpânește. De vreme ce pentru ce cel prea înțelept părintele nostru, Iacov, pre cei pregiur Simeon și Levi vinuiaște? Au, doară, văzând că au junghiiat limbi, pre sichimiteani, cu gândul au zis: „Blăstămată mânia lor?” Pentru că, de nu ar putea mânia a birui gândurile, nu ar fi zis așa, pentru căci când tocniia Dumnezeu pre om cu cuvântul și cu sângură biruință împodobindu-l, atunci patimile lui și năravurile împrejur i-au răsădit și pre povățuitoarea minte prin ceale dinlăuntru simțituri pre scaon o au șezut și pre aceasta o au dat leage după carele petrecând va împărăți împărăție întregă la minte, și dreaptă și bună. În ce chip, ar zice, dară, neștine, de este stăpânitoriu gândul patimilor, pre uitare și necunoștința nu biruiaște?

CAP 3

Si este foarte de răs cuvântul, pentru că nu să arată gândul a birui patimile lui, ci ceale trupești. În ce chip pofta nu poate nimeni să o taie de la noi, ci poate gândul să dea să nu să supuie de poftă. Mânia nimeni nu poate să o taie de la noi, ci a nu să supune sufletului, iară mănii cu puțință este gândul a ajuta. Năravul rău nimeni dintru voi nu poate să-l taie;

Iară a nu să îndupleca cu răul nărav poate gândul să ajutorească, pentru că nu easte gândul dezrădăcinătoriu patimilor, ci împrotivă luptătoriu. Spre aceasta, dară, prin seatea lui David împăratul, mai aiavea easte a socoti; pentru că, de vream ce preste toată zioa bătând pre cei străini de fealiu, David pre mulți dintru ei au omorât cu oșteanii cei de o limbă. Atunci, dară, făcându-să sară, asudat fiind și foarte ostenit, venit-au la cortul cel împărătesc, pregiur care toată a strămoșilor oaste era tăbărâtă. Deci, ceialalți toți la cină era, iară împăratul, cât de mult sătos fiind, macar mulțime de izvoară avea, nu putea prin eale să-și vindece seatea, ci oarecare a lor fără de socoteală poftă de apa cea de la nepriiatini întinzindu-să să adăogea și, slăbindu-l, îl ardea. Drept aceaea, paicii, pentru a împăratului seate, cu mare dovadă le era și doi tinerei, rușinându-să de pofta împăratului, cu toate armele s-au înarmat și, coiful luând, trecură șanțurile nepriiatinilor și, ferindu-să de paznicii porților celor de margine, au ieșit cercând preste toată tabăra nepriiatinilor. Și, cercând izvorul, dintr-însul au adus împăratului. Și el, macar că cu seatea să aprindea, socoti întru tot groaznică primejdie la suflet a fi, socotindu-să băutura tocma cu sângele. Pentru aceaea, puind gândul împrotivă poftii, au turnat băutura la Dumnezeu, pentru că putearnic e cel întreg la minte gând să biruiască ale patimilor nevoi și să stingă ale strechilor umflături și ale trupurilor dureri, de prisosit fiind a să lupta și, cu cea bună bunătate a gândului, să scuipe toate ale patimilor biruințe. Acum, dară, și vream ce noi ne chiiamă spre dovedirea vederii celui întreg gând; că, de vream ce adâncă pace pentru buna leage părinții noștri avea și făcea bine, cât și Seleuc, împăratul Asiei, și Nicanor, să fie osebit lor agonisită la ceale sfinte și politiia la el să priimea. Atunci, dară, oarecarii, cătră cea de obște unire făcându-să, multe fealiuri de primejdii petrecură.

CAP 4

entru oarecarele Simon, purtându-să împrotivă cătră Oniia, cel ce oarecând vlădicia avea prin viață, om bun și fericit, de vream ce în tot chipul pârându-l pentru limbă nu putea să-i facă rău; deci pribegi ca să vânză moșia. Pentru aceaea, viind la Apolonie, care era voivod Siriei și Finichiei, zicea: „Bun cugetătoriu fiind la lucrurile împăratului, venit-am să spui multă samă de mii de bani ai celor proști, care sânt în vistierii ierusalimneanilor, să se fie adunat la besearică, osebiți fiind. Aceștia să cuvin să fie la Seleuc împăratul”. Acestea toate pre amăruntul înțelegând Apolonie, pre Simon lăuda de purtarea de grijă că-

tră împăratul. Și, mergând cătră Seleuc, spusă vistierii banilor și, luând de la el volniciia, degrabă la moșia noastră, împreună cu blăstămatul Simon și cu foarte grea oaste viind, cu ale împăratului porunci zicea că au venit pentru ca să ia banii cei proștești ai vistieriei. Și norodul, dosădindu-să pentru cuvântul acela și pricindu-să foarte groaznic, a fi socotind ceea ce averile și-au încrezut la vistierii besearicii să se lipsască. Și, întrucât putea, opra. Iară Apolonie cu înfricoșeli mergea la besearică; și preoții cu muieri și copii în besearică rugându-să lui Dumnezeu să scutească besearica; și, hulindu-să locul și suindu-să cea înarmată oaste a lui Apolonie spre jaful banilor, din ceriu ingeri călări s-au arătat, strălucind împregiur cu armele, și multă frică și cutrămur lor slobozind, și căzând mai mort Apolonie spre cea de toate neamurile a besearicii îngrădire, mâinile au întins la ceriu și cu lacrimi pre jidovi ruga ca, rugându-să pentru el, vor îmblânzi oastea cea cerească. Cu aceste cuvinte îndemnându-să Oniia, arhiereul, măcar că și aimintrile s-au temut ca nu cândai va gândi împăratul Seleuc, că din vicleșug omenesc să fie omorât pre Apolonie, rugatu-s-au pentru el; și el, foarte minunat mântuindu-să, dusu-s-au să areate împăratului ceale ce i s-au întâmplat lui. Și murind Seleuc, împăratul, în urmă luă împărăția fiiul lui, Antioh, bărbat mândru și năsilnic, carele, scoțând pre Oniia din vlădicie, pre Iason, fratele lui, au pus vlădică, tocmindu-să să-i dea lui pre an 3660 de talanți; și el porunci lui și arhiereu a fi, și norodul să povățuiască, carele și cercare au făcut limbii, și au ieșit din politiia cetății spre toată fărădeleagea, cât nu numai la marginea moșiei noastre școală făcându-să, ci încă și ajutoriul besearicii surpase, spre carele, mâniindu-să cea dumnezeiască judecată, pre sângur lor l-au bătut pre Antioh. Că, de vream ce era dând războiu despre Eghipt cu Ptolomeu, și au auzit că, înțelegându-să cum să fie murit el, iară unii ierusalimneani foarte să se fie bucurat, degrabă, dară, asupra lor purcease și prădă pre ei; și poruncă pusă cum, carii dintru ei întru cea părintească leage vor petreace, să moară. Și, de vream ce cu aceasta nu putu, ci toate ale lui înfricoșeri și munci le vedea surpându-să, cât și pre muieri, căci obrăzuia copiii cu pruncii, le surpa, știind mai nainte că aceasta vor păți. De vream, dară, ce poruncile lui să batjocorea de norod, el singur prin munci pre fieștecarele câte unul îndemna să guste de ceale pângărite mâncări, să se lepede de jidovie.

CAP 5

ăzind, dară, înainte, cu sfeatnicii împreună, tiranul Antioh, la oarecare loc nalt, și oștile dvorind la el împregiur cu arme, porunci lor câte unul din jidovi a-i trage și din căr-

nuri de porc și ceale junghiiate la idoli să-i silească să guste; iară de nu vor vrea vreunii să mănânce spurcat, pre aceștia, în roată învârtindu-să, să-i omoară. Și mulți împreună hrănindu-să, unul dintâiu, anume Eliazar, de rudă preot, la știință legiuitoriu și de vârstă îndelungat, și la mulți din cei de pregiur tiran, pentru vârstă, era cunoscut, să aduse aproape de el. Și, văzându-l pre el Antioh, zise: „Eu mai nainte de ce voiu începe ce vor să fie muncile ceale asupra ta, o, bătrâne, sfătuite-voiu ca, gustând de carne de porc, să te mântuiești; pentru că mă rușinez și de vârsta ta și de cărunteate, carea, după atâția ani, nu mi să pare a face filosofeaște, petrecând cu leagea cea jidovească. Pentru căci, dară, fiind cu dare la fire de această mâncare de carne a vitei, te scârbești? Pentru că fără de minte easte aceasta, să nu guști din ceale ce-s, fără de ponoslu, dulci; și nedrept easte a urî ceale ale firii haruri. Iară tu și mai fără de minte a face mi să pare, de te vei mândri pentru adevăr, încă și pe mine vei huli, spre a ta certare. Nu te vei deștepta de la cea bârfitoare filosofia voastră și răsipești gândul tău cel măhnit? Și, închinându-te la a mea iubitoare de oameni mângăiare, să nu să îndure de bătrâneatele tale? Pentru că, și aminte-ți aduc, deși easte oarecare văzătoare puteare aceștii legi ai voastre, va ierta pre tine spre toată fărădeleagea ce să face de nevoie”. Într-acesta chip auzind Eleazar, au cerșit cuvânt și, luând volnicie, început-au a grăi în norod așa: „Noi, Antiohe, cu dumnezeiască leage nădăduiți fiind a petreace, nici o nevoie mai sâlnică socotim a fi decât cea cătră leagea noastră bună ascultare. Pentru aceea, dară, nici într-un chip a călca leagea voim. Și ce, macar că nu cu adevărat ar fi leagea noastră, în ce chip gândești, dumnezeiască, ci într-alt chip socotim pre ea a fi dumnezeiască, nici așa slobod ar fi noao cea pentru bună credință mărire a izmeni. Să nu socotești, dară, păcat mic a fi acesta, de vom mânca spurcat; pentru că, și la mici și la mari, a călca leagea tot o potrivă easte; pentru că prin fieștecare leage aseamenea să mândreaște. Ce batjocorești filosofia noastră? Ca când nu cu bună-cuvântare întru ea am fi sănătoși, pentru că întregăciunea minții pre noi ne învață ca tuturor dulceților și poftelor a birui și bărbăția a învăța, ca toată durearea de bunăvoie a răbda și dreptatea învăța. Cât numai pre Cea ce easte Dumnezeu a cinsti cu mare cuviință, pentru aceea nu mâncăm spurcat; pentru că, crezând a fi leagea lui Dumnezeu, știm că după fire puind noao leage, ziditoriu legii ne iartă și ceale ce să vor împreuna cu ale noastre suflete au poruncit să le mâncăm, iară ceale ce vor fi împotrivă au oprit să nu le mâncăm. Tirănesc lucru easte, dară, nu numai a ne îndemna pre noi să călcăm leagea, ce și să mâncăm. Ce nu vei râde asupra mea a-

cest răs, nici pre cei sfinți ai strămoșilor; pentru ca să păzască leagea, jurământuri nu voiu părăsi, nici de mi-ai tăia ochii și să-mi topești ficiații. Nu sânt eu așa bătrân și fără de bărbăție, cât pentru buna-credință să nu mi să întinerească mie gândul. Cătră acestea, roatele găteaste și focul îl suflă mai tare; nu așa mă îndur de ale mele bătrâneate, cât a strica eu prin mine leagea cea de moșie; nu te voiu amăgi, leage învățătoare, nici te voiu lepăda, iubită răbdare, nici te voiu rușina, filosoafe cuvinte, nici te voiu tăgădui, preoție cinstită și a punerii legii știință. Curat pre mine părinții vor priimi, netemându-mă de ale tale ceale până la moarte nevoi”.

CAP 6

Într-acesta chip, împotrivă răspunzind spre ale tiranului mângăieturi, stând purtători de sulite, cu amar trăgea pre Eleazar spre ceale de munci. Întâiu, l-au dezbrăcat pre el, și apoi, legându-l cu mâinile îndărăpt, de amândoa părțile cu bicele îl bătea, strigând strigătoriu de altă parte: „Supune-te supt poruncile împăratului!” Iară cel mare la minte, Eleazar, ca în vis muncindu-să, nici într-un chip să schimba, ci, înalți întinzind ochii la ceriu, să rumpea cu bicele cărnurile bătrânului, și-i preacura sângele și coastele i să rănea; și căzind jos, neputând suferi trupul durerile, drept avea și neclătit gândul. Deci, oarecare din cei amari paici sărind, în deșărturi îl lovia, ca să se scoale, fiind căzut. Iară el îngăduia durerile și huliia nevoia și răbda muncile; bătându-să, biruia pre ceia ce munciia bătrânul. Și de aceiași carii îl muncea era cu mirare, pentru bunătatea sufletului. Pentru aceea, de o parte făcându-li-să milă pentru bătrâneatele lui, și despre altă parte, fiind ei în pătimirea obiceiului, apropiindu-se la el oarecarii dintru ai împăratului, zicea: „Pentru ce supt răutățile acestea pre tine fără de socoteală te supui, Eleazare? Noi, dară, din ceale fripte cărnuri vom pune și tu, fățărind că guști din ceale de porc, te mântuiaște”. Și Eleazar zisă: „Nu așa rău să gândim cei ce sântem feciorii lui Avraam, cât muindu-ne de suflet; necuvios lucru easte noao să fățărnicim, că fără de socoteală easte, trăind spre adevăr viața cea până la bătrâneate și slava cea deasupra ei după leage păzindu-o, de acum să ne premenim și noi singuri să ne facem celor tineri pildă necredinții, ca și arătare să ne facem mâncării de spurcăciuni. Și rușinat lucru easte de vom mai trăi puțină vreme, și aceasta batjocorindu-ne de cătră toți pentru frica”. Așa mare la minte pre el văzându-l și nici spre mila lor premenindu-să, la foc pre el îl adusă, unde, prin ceale cu rău meșteșug lucruri de munci arzindu-l

de tot, pre el îl arunca, și pucioase turnări prin nările lui vărsa. Și el, până la oase fiind ars și vrând să-și lase sufletul, întinse ochii către Dumnezeu și zise: „Tu știi, Dumnezeule, că fiind mică puțință a mă mântui, cu munci arzătoare moriu pentru lege. Deci, blând fii limbii Tale, destul fiind pentru dânșii cu a noastră certare, curățitoriu fă lor sângele nostru și, în locul sufletelor lor, ia sufletul meu”. Și acestea zicând cel sfânt bărbat, cu bună cinste muri. Mărturisit, dară, biruitoriu easte patimilor cel bun credincios gând, pentru că de ar fi biruit patimile pre gând, acestora, dară, aș da mărturiia biruinții, iară acum gândul pre patimi biruind, lui dăm cu cuviință biruința povățuirii. Și pre drept easte a mărturisi noi tăria a fi a gândului, unde și ceale din afară dureri arăt că au biruit gândul, și a desfătărilor a birui, și nici la eale a se supune.

CAP 7

entru că, ca un bun cârmaciu, gândul părintelui nostru Eleazar, cârmuind a bunei-credință corabie întru a patimilor genune și prea căznindu-se cu ale tiranului înfricoșeri și străcurându-se cu ale caznelor valuri, nici într-un chip au întors cârmele bunei-credință, până unde au înotat la vadul biruinței ceii fără moarte. Nu că, doară, cetate la multe și de multe fealiuri de meșteșuguri au îngăduit, cu vitejie vrodinioară bătându-să, precum preasfântul acela, sfântul suflet cu cazne și cu cleaște arzindu-se, au biruit pre cei ce încungiura, pentru gândul bunii-credință care era sprijinitoriu; ca o margine înainte răpaos al său cuget părintele Eleazar întinzând, au înfrânt pre ceale ce să nebuniia ale patimilor furtuni. O, vreadnice al preoției preoate, nu ți-ai spurcat cei sfinți dinți, nici pre pântecel cel ce dumnezeiasca credință au priimit l-ai împreunat cu spurcată mâncare! O, tocmitoare de lege și filosoafe dumnezeiescului cuvânt, ca aceștia trebuie a fi ceia ce preoțesc legea, carii cu al său sânge și cu vitejască sudoare ceale până la moarte patimi sprijinesc. Tu, părinte, buna legea noastră prin răbdări spre slavă o ai adevărit și curăția cinstindu-o nu o ai stricat, și prin fapte încredute ai făcut ale dumnezeieștii filosofii cuvinte. O, decât munca mai silnice, bătrâne, și decât focul mai tare, unchiiașule, și mai mare decât patimile, Eleazare! Că, precum părintele Aaron, fiind înarmat cu cădealnița, prin mulțimea limbii alergând, pre cel arzătoriu inger au biruit, așa feciorul lui Aaron, Eleazar, prin foc topindu-să, nu i să întoarsă gândul și, cea mai de minune, bătrân fiind, dezlegate fiind ale trupului întinsori către părintele și slăbănogite cărnurile și

ostenite vinele, să întinerisă prin gând. O, fericite bătrâneate și cinstite cărunteate, și viața de lege, pre carele credincioasă peceate a morții le-au săvârșit! Vezi, dară, bătrân bărbat, cea până la moarte dureare au trecut cu mintea pentru buna-credință; mărturisit povățitoriu easte patimilor cel bun credincios gând. Pentru aceea, dară, și tinerii, cu al bunei-credință gând, filosofind, mai greale munci biruiră.

CAP 8

entru că, de vreme ce după aceea să birui la arătare tiranul, neputând să îndeamne pre bătrân a mânca spurcat, atuncea foarte cu patimă porunci pre alții din robimea jidovească să aducă; și, de vor mânca spurcat, să-i sloboază mâncând, iară de să vor prici, mai amar să-i muncească. Acestea rânduind tiranul, era aducându-să cu bătrână maică șapte frați buni și viteaji și întru tot dăruiți. Bucură-să de ei și de buna-cuviință mirându-să, le zâmbilor și, aproape chemându-i, zisă: „O, tinerilor, cu iubire de socotință frumseatele voastre eu laud și, mulțime de atâția frați preacinstind, nu numai sfătuiesc să nu vă nebuniți aceiași nebunii cu cel mai nainte căznit bătrân, ci vă și rog, împreună îngăduind eu, ca să dobândiți al meu prieteșug; pentru că aș putea, în ce chip a certa pre ceia ce nu ascultă la ale mele porunci, așa și a face bine celora ce pre mine bine vor asculta. Creadeți, dară, că și boierii asupra lucrurilor mele veți lua, lăpădându-vă de cel de moșie al vostru al politiei obiceiului și luând viață elinească și, primenindu-vă, desfătați-vă în tinerețele voastre. Că, de vreme ce cu urgie mă veți face, prin neascultare, îndemna-mă-veți pre mine spre groaznice munci pre fieștecarele din voi, câte unul, prin munci să-l pierz. Faceți-vă, dară, milă de voi, de carii și eu, nepriiatinul, și de vârste și de frumseate nu mă îndur. Nu socotiți aceasta, că, doară, nu vă va fi nimica neascultând, ci cu strămutătură a muri voi easte gata?” Și acestea zicând, porunci să se puie înainte unealtele ceale de munci, ca, doară, și de frică va pleca pre ei să mânânce. Și, deaca pusără înainte purtătorii de suliță vârteajele, din deznođaturile și legăturile și roatele și pavăzele și căldările și tigăile și degetarele și mâinile ceale de fier și peanele și foii focului, răspunzind tiranul, zisă: „Voinicilor, fie-vă frică, că și judecata care cinstiți blândă va fi voao, celor ce de nevoie călcați legea!” Și ei, auzind mângăituri și văzind groaznice, nu numai nu să temură, ci și împotrivă filosofiră tiranului și, pre în bună cuvântare, tirăniia lui o surpară. Și ce vom gândi? Neîndurători cu sufletele era vreunii și nebărbați întru ei? Ce cuvinte le-ar fi trebuit a zice? Au

nu cu acestea? O, ticăloșii noi și foarte fără minte, împăratul pre noi rugându-ne și spre bună facere chemându-ne, de vom asculta de el, pentru ce cu voie deșartă pre noi ne veselim și muritoare neascultare cutezăm? Nu ne vom teame, bărbați frați, de unealtele muncilor. Și vom socoti înfricoșările caznelor și vom fugi de mărirea cea deșartă aceasta și de cea purtătoare de pierzare sumeție; să ne fie milă de vârstele noastre. Și să nu ne îndurăm de ale maicii bătrâneate și să ne aducem aminte că, neascultând, vom muri, și ne va ierta pre noi cea dumnezeiască judecată, pentru nevoie de împăratul temându-ne? Ci ne scoatem pre noi din viața cea dulce și ne lipsim pre noi de lumea cea dulce? Să nu silim nevoia, nici să iubim cinstea spre a noastră strămutare; nici singură legea de bunăvoie pre noi ne omoară, temându-ne de unealtele ceale munci-toare. De unde s-au pus noao atâta iubire de price și ne place răbdarea cea purtătoare de moarte, putând cu volnicie a trăi, împăratului supuindu-ne?” Ci de acestea nimica nu zisără tinerii cei ce vrea să se muncească, nici ș-au adus aminte, pentru că era nebăgători de samă de patimi și singuri țiitori de dureri, cât îndată ce au tăcut tiranul, sfătuind pre ei ca să mânânce spurcat, toți cu un glas dimpreună, ca dintr-un suflet, zisără cătră el:

CAP 9

”**E** zăbovești, o, tirane? Pentru că gata sântem a muri, decât a călca ceale de moșie ale noastre porunci; pentru că ne rușinăm de cuviințele ceale de la strămoși, de nu cu cea sfeatnică a legii bună ascultare și cu Moisi ne vom lăuda. Nu sfătui, tirane, fărădelegi, nu ne milui pre noi mai mult decât noi, urându-ne, pentru că, mai greu decât moartea aceasta, socotim a fi milă ta, cea spre cea fără de lege mântuire a noastră. Și ne sparii pre noi înfricoșându-ne cu moartea cea prin munci, precum nu cu puțin mai nainte de Eleazar învățând. Și de vreme ce bătrânii jidovilor, pentru buna-credință și munci răbdând, au bine crezut, mai pre drept ar fi de am muri noi, tinerii, muncile nevoilor tale nebăgându-le în samă, care și învățătoriul nostru, bătrânul, le-au biruit. Ispiteaște, dară, tirane! Și cu ale noastre suflete de ne vei omori, pentru buna-credință, nu gândi să ne strâci noao, muncindu-ne! Pentru că noi, pre cea rea patimă și răbdare, ale bunătații biruințe vom purta, iară tu, pentru a noastră pângărită ucidere, destulă muncă vei îngădui, de cea dumnezeiască, veacinică”. Aceștea așa zicând, nu numai ca când s-ar fi îngreoiat asupra unor neascultători tiranul, ci ca și asupra unor nemulțămitori să urgisi. Drept aceaea, pre cel mai mare dintr-înșii poruncindu-să îl aducea paicii și, rumpându-i haina, îi legară mâinile și brațele

cu cureale, de altă parte, cât bătându-l cu bicele au ostenit. Nimica nu săvârșind, pusără-l pre el pre roată, prejur carea, întinzându-să cel de bună rudă născut tinerel, să deznoda; și, din toate închieturile frângându-să, huliia, zicând: „Tirane prea pângărite și al cereștii judecăți vrăjmaș și fără de omenie, n-am ucis oameni, de mă căznești într-acesta chip, nici am păgănit, ci legea dumnezeiască păzăsc”. Și purtătorii de sulite zicând: „Mărturiseaște că vei mânca, ca să te mântuiești de munci”, iară el zise: „Nu așa vă easte voao mai tare roata, o, spurcați poslujnici, cât a înfrâna gândul meu! Tăiați-mi mădulările și îmi ardeți cărnurile și strămutați închieturile, pentru că, prin toate muncile, vă voi supune pre voi, că sânguri feciorii ovreilor pentru bunătațe sânt nebiruiți”. Acestea zicând, foc dedesuptu-i așternură și să deaderă în laturi, mai întinzând roata, mânjindu-să de toate părțile roata de sânge; și grămada cărbunilor de picăturile puroilor să stângea, și pregiur osiia roatei cura cărnurile. Și tăiată împregiur fiind închegarea oaselor, cel mare la minte și tinerelul Avramiu n-au suspinat, ci, precum în foc primenindu-să, spre nestricare răbda cu vitejie strămutările: „Asemănați-vă mie, fraților!” zicând: „Să nu părăsiți rândul veacului meu, nici să vă lăpădați de-a frăției mele bărbăție sfântă și blagorodnică; oștire oștiți pentru buna-credință, prin carea blândă e cea dreaptă și de moșie a noastră socotință, care s-au făcut neamului, certa-va pre cel necertat tiran”. Și aceste zicând cel sfânt cuvios tinerel, își lăpădă sufletul. Și, mirându-să toți de tării sufletului lui, aducea purtătorii de sulite pre cel de vârstă după cel dintâiu, al doilea. Și, puind mâinile ceale de fier cu ascuțite unghi la lucru de muncă făcut în chip de pavază, l-au legat pre el, cât, întrebându-l de va vrea să mânânce porc mai nainte de-a se munci, cel de bună rudă gând au auzit; trăgându-i cu mâinile de fier carnea toată și piialea capului, de la umere până la barbă, fiarăle ceale ca pardoșii au tras, și el, această dureare cu greu îngăduind, zicea: „Cât e de dulce tot chipul morții pentru cea de moșie a noastră bună-credință! Nu ți se pare, decât toți mai fără de omenie, tirane, mai mult decât mine tu acum a te munci, văzând că să biruiaște cel tirănesc al tău mândru gând de răbdarea cea pentru bună-credință a noastră? Pentru că eu, cu ceale pentru bunătațe dulceți, de dureri mă ușurez, iară tu întru ale păgâniei înfricoșeri te muncești; iară nu vei scăpa, prea pângărite tirane, de judecățile dumnezeieștii urgii!”

CAP 10

i acesta de veacinică pomenire moarte îngăduind, cel al treilea să aducea, rugându-să mult de cătră mulți pentru ca, gustând, să se mântuiască; și

el strigând, zisă: „Nu știți că un tată pre mine cu cei morți m-au sămănat și unași maică m-au născut și pre ale lor porunci ne-am hrănit? Nu leapăd cea de bună rudă a frăției rudenie”. Și ei, cu amar suferind îndrăznirea bărbatului, cu unealte puitoare la închieturi mâinile lui și picioarele deznoda și, dintru închieturi zăvorându-le, le dejghina; și deagetele, brațele și fluierile și coturile le frângea. Și nici într-un chip putea pre el să-l înfrâneaze. Împregiur trăgându-i piiala, cu marginile, vârfurile deagetelor să belia. Și îndată-l aducea împregiurul roatei, pregiur carea dintru închietură ieșindu-i mădulările, îi scotea mădulările, își vedea cărnurile căzând împregiur; și asupra ficaților picături de sânge cura. Și vrând să moară, zisă: „Noi, dară, o, prea pângărite tirane, pentru învățatura și bunătatea lui Dumnezeu, aceste pătirim, iară tu, pentru păgânătate și pentru spurcata ucidere, nepricepute, vei răbda munci”. Și acesta murind, cu cuviință frățească, pre al patruea trăgea, zicând: „Să nu te nebunești și tu cu nebunii fraților tăi!” Și el zisă lor: „Nu aveți voi focul așa mai arzătoriu, cât să mă înfricoșați pre mine; pre fericita a fraților miei moarte și cea veacinică a tiranului perire și pre cea pururea pomenită a celor buni credincioși viață, nu mă voi lepăda de cea de bun rod frăție. Gândește, tirane, muncile, pentru ca și prin eale să te înveți, că frate sânt celor de mai nainte munciți!” Acestea auzind cel de sânge mănătoriu și ucigătoriu și prea pângărit Antioh, au poruncit limba lui să-i taie. Și el zisă: „Măcar că vei lua organul glasului, iară încăși și pre cei ce tac îi ascultă Dumnezeu. Iată, înainte s-au slobozit limba. Tăiași-o, că nu pentru aceasta vei tăia limba gândului nostru. Cu dulceață pentru Dumnezeu părțile trupului le ciuntim, iară pre tine curând te va certa Dumnezeu, pentru că pre cea cântătoare de dumnezeieștile laude limbă o tai”.

CAP 11

eci, deacă muri și acesta cu munci căznindu-să, cel al cincilea au sărit, zicând: „Nu zăbovi, tirane, spre cea pentru bunătate caznă că și eu de la sini-m am venit, ca, și pre mine omorându-mă, certare de mai multe nedreptăți vei fi datoriu la cea cerească judecată. O, urătoare de oameni și urătoare de bunătate, ce am făcut noi de ne prazi într-acesta chip? Căci creadem în Ziditoriul tuturor și după a Lui bună lege trăim, ci aceste de cinste, nu de cazne, sânt vreadnice”. Ca aceste zicând, dărdașii legându-l pre el, îl trăgea spre pavăză, de care legându-l pre el de genunche și aceste cu cleaște de fier împreunându-le, îi înduplecară mijlocul spre o pană de roată, pregiur carele cu totul pre în-

pregiurul roatei, ca un scorpiu înfrângându-să, să deznoda. Într-acestași chip și duhul strângându-i-să și trupul rugându-să, bune zicea: „Fără de voie, o, tirane, hărăzești noao haruri, prin mai tari dureri, arătând cea despre legea noastră tărie”. Și, murind și acesta, cel a șeasălea tinerel să aducea, pre carele întrebând tiranul de va vrea să mănânce, să se slobozească, zise: „Eu de vârstă decât frații sânt mai tinăr, iară la cuget de o vârstă, pentru că la aceste și și născând și hrânindu-ne am fost; și pentru aceste și și a muri datori sântem aseamene. Deci, de ți se pare ție a munci, căci nu mănânc spurcat, munceaște!” Acestea el zicându-le, aducea pre el la roată, de carea întinzându-să afară din mădulare și dejghinându-să, să ardea dedesupt; și cu frigări ascuțite arzându-le, la spate le aducea, și coastele pătrunzându-le, și ficații ardea. Și el, căznindu-să, cel de sfântă și cuvioasă osteneală, zicea: „Spre carele, pentru buna-credință, spre deprindere de dureri atâtea frați chemați fiind, nu ne-am biruit, pentru că nebiruită easte, o, tirane, cea bună credincioasă știință, cu bună bunătate înarmat fiind, voi muri și eu, cu frații miei; mare vrăjmaș al meu biruind, înnoitoare de munci și vrăjmași celor ce adevărat bine cred. Șeasă tinerei am surpat tirăniia ta, pentru că a nu putea tu să premenești gândul nostru, nici a ne sili cătră măncarea spurcăciunii, au nu-ți easte ție surpare? Focul tău reace e la noi și fără de dureare pavăzele, că nu ai tiranului, ci ai dumnezeieștii legi stau înaintea noastră purtători de sulite. Pentru aceaea, nebiruit avem gândul”.

CAP 12

i, deaca și acesta cu fericire muri, puindu-să într-o căldare, cel al șeptelea veni, decât toți mai tinăr, spre carele milostivindu-să tiranul, măcar căru de cătră toți frații pre sine chinându-să, ades tiranul, și văzând legăturile prejur, copil fiind, mai aproape de el l-au chemat și a-l mângăia să ispitea, zicând: „Săvârșitul nebuniei fraților tăi îl vezi, că, pentru neascultarea, strămutându-să, au murit. Și tu, de nu vei asculta, sărace, muncindu-te și tu, vei muri mai nainte de vreameti; iară ascultând, priiatin vei fi și lucrurile împărăției vei povățui”. Și aceste mângăindu-l, pre maica copilului au chemat, ca de sine făcându-să milă, de atâția feciori fiind lipsită, să se pornească cătră mântuire, cu bună ascultare făcând pre cel rămas. Și maică-sa, cu cel ovreiesc glas îndemnându-l pre el, după cum vom grăi, „Dezlegați-mă, zisă, ca să zic împăratului și, împreună cu el, la toți priiatinii”. Și bucurându-să foarte spre făgăduința copilului, de sârg îl dezlegară. Și

alergând la una de aproape din tigăi necurate, zisă: „Și decât toți răii, prea păgâne tirane, nu te rușinași, de la Dumnezeu luând bunătățile și împărăția și slugile Lui a le omori și pre cei de bună-credință învățatori să-i strămuți? Pentru care așteaptă-te certarea mai cu adevărat, și veacinicul foc și munci, carele în tot veacul nu te vor părăsi. Nu te rușinași, om fiind, cel ce ești asemenea ca o fiară, pre cei de o potrivă pătimitori, și, tot din niște stihii fiind făcuți, să le tai limbile și, într-acesta chip muncindu-i, să-i căznești? Alții, dară, vitejește murind, au plinit cea cătră Dumnezeu bună-credință, iară tu rău vei plânge pre cei ai bunătății ostenitori, fără de vină omorându-i. Pentru aceea și eu, a muri vrând, nu fug de cătră a fraților miei vitejie”. Și acestea zicând, sângur au sărit asupra tigăilor și așa-și deade sufletul.

CAP 13

ezi, dară, că ceale până la moarte dureri au călcat cei șapte frați. Împreună s-au mărturisit de cătră toate părțile, că singur țiitoriu patimilor easte cel bun credincios gând. Că, în ce chip de s-ar fi supus patimilor, ar fi mâncat spurcat, zicere-am: Aceștia, dară, pre sine să se fie biruit; ci acum nu așa, ci cu gândul cel ce să laudă la Dumnezeu au biruit patimile; și nu easte a nebăga de samă domnia cugetului, pentru că au biruit și patima și durerile. Cum, dară, nu easte la aceștia cuvântarea cea bună, de patimi biruitoare a mărturisi, carii prin ale focului dureri nu s-au întors? Pentru că, în ce chip sânt puse, înainte-s turnurile limanurilor, înfricoșările valurilor înfrângându-le, cu liniște da vadul celor ce umblă, așa cea cu șapte turnuri a tinerilor bună cuvântare, care au întărit vadul bunei-credințe, au biruit neoprirea patimilor. Pentru că, întinzând danțul bunei-credințe, îndemnară-să unul pre altul, zicând: „Frățește să murim, fraților, pentru leagea! Să ne asemănăm celor trei tineri de la Sirii, carii pre cel întocma cu focul cuptoriu au călcat. Să nu fim bărbați fricoși cătră a bunei-credință arătare”. Și unul „Aibi nădeajde, frate!” zicea; iară altul „Cu blagorodnie rabdă!”; iară altul, pomenind, zicea: „Aduceți-vă aminte de unde sânteți!” sau „Cu mâna Cărui părinte a să junghia pentru buna-credință au îngăduit Isaac?” Și fieștecare, unul altuia, toți împreună căutând luminoși și foarte îndrăzneți, loru-și zicea: „Lui Dumnezeu să ne făgăduim din toată inima, Celui ce au dat sufletele, și să ne purtăm prejur paza legii! Trupurile să nu ne teamem de cela ce să pare că omoară trupul, pentru că mare e primejdiia sufletului

CAP 13 ȘI 14

în munca cea veacinică”, zicând celor ce calcă porunca lui Dumnezeu: „Să ne înarmăm, dară, cu dumnezeiasca biruință dumnezeiescului gând, pentru că, așa murind noi, Avraam, Isaac și Iacov ne vor arăta și toți părinții ne vor lauda”. Și fieștecăruia din frații cei ce să trăgea dintru ei, zicea cei rămași: „Să nu ne rușinezi pre noi, frate, nici să amăgești pre ceia ce au murit mai nainte de noi frați, nu fiți necunoscători de ale frăției dragoste, carele cea dumnezeiască și preainălțată socoteală prin părinți celor ce s-au făcut le-au împărțit și prin pântecel maicei răsădit, întru care, fraților, vreamea potrivă lăcuindu-o și întru unași vreme zidindu-ne și de la un sânge crescându-ne și prin un suflet săvârșindu-ne și prin mijlocul unii vremi născându-ne și tot dintru unele izvoară bând lapte, dintru carii împreună să hrănesc din brățisare iubitoare de frați suflete și cresc mai tare. Pentru soția ta te hrăniu și pentru cea de toate zilele obicei și ceialalte învățături și pentru a noastră leagea lui Dumnezeu învățatură”. Așadară, fiind împreună pătimitoare iubirea frăției, cei șapte frați mai vartos a pătimi împreună fură întru eiși, pentru că o leage fiind învățați și tot unele bunătăți învățind și cu cea dreaptă viață împreună hrănindu-să, mai vartos pre ei să iubiia, pentru că cea asemenea râvnire a bunei bunătăți adăogea lor cea dintru ei unire; pentru că cu bună credință mai dorită lor își făcea iubirea frăției, ce însă și pentru fire și pentru obicei și ale bunătăților năravuri ceale ale frăției lor iubiri împreună adăogând, fură plăcuți frații, pentru buna-credință, cei rămași, pre cei ce să căznesc văzind până la moarte muncindu-se.

CAP 14

i încă și la caznă îndemnând, cât nu numai a nu băga samă durerile, ci încă și patimile iubirii de frăție a birui. Oh, decât ale împăraților gânduri mai împărătești și decât cei volnici mai volnici, nimeni dintru cei șapte tineri s-au spăimântat, nici cătră moarte s-au lenevit, ci toți ca spre a nemorții cale alergând, spre cea prin munci moarte sânguia. Și, precum mâinile împreună și picioarele împreună cu ale sufletului povățuituri să pornesc, așa sfinții tinereii aceia, ca dintr-un suflet de cea fără de moarte bună-credință pornindu-se, spre cea pentru ea moarte să tocmiră. O, preasfântă săptămână a celor tocmiți împreună frați, pentru că, în ce chip șapte zile sânt ale facerii lumii, prejur buna-credință, așa prejur săptămână jucând tinerii încunjura, frica muncilor surpând. Acum noi, auzind chinu-

irea tinerilor, ne îngrozim, iară aceia, nu numai văzind, ci nici auzind cuvântul înfricoșării cel dindată, ci încă și pătimind, răbda. Și aceasta prin ale focului dureri, dintru carele ce altă ar fi mai cu durere? Pentru că, ascuțită și cu cutremur fiind putearea focului, de sârg au topit trupurile, și nu socotiți lucru minunat de au biruit gândul bărbaților acelora întru munci, unde și a muierii minte mai de multe chinuri au nepregetat durerile, pentru că maica celor șapte tinerei acelora au suferit strămutăturile fieștecăruia din fii și să veade cum de mulți fii easte a iubirei de fii dragoste, trăgând toate cătră a fiilor împreună pătimire, unde și ceale necuvântătoare vite, spre ceale ce să nasc dintr-însele, aseamenea împreună pătimire și dragoste au ca și oamenii. Și ce trebuie a arăta la fii patima cea ce easte prin ceale necuvântătoare vite? Unde și albinele, pentru nașterea cerii, să apără de cei ce să apropie; și ca cu bold de fier lovesc pre cei ce să apropie la cuibul lor și să apără până la moarte.

CAP 15

ară pre muma celor tineri, care era cu Avraam la un suflet, nu o au mutat cea dimpreună patimă. Nu fiilor muma cea mai cu dor, doao lucruri fiind înainte: buna-credință și a celor șapte fii mântuire, cea după vreamă, după a tiranului făgăduință, buna-credință mai mult au îndrăgit, ceaea ce mântuiaște la veacinică viață după Dumnezeu. O, în ce chip aş grăi, după închipuire, ceale iubitoare de fii ale părinților patimi, a sufletului și a chipului asămănare la un copil, minunat chip mic de copil pece-tluindu-să? Mai vartos că maicele, fiind mai pătimașe decât tații, la naștere sânt mai împreună pătimitoare, pentru că, cu cât sânt mai slabe de inimă, și mai iubitoare la naștere sânt maicele, cu atâta mai vartos sânt iubitoare de fii; și decât toate maicele făcutu-s-au a acestor șapte muma mai iubitoare de fii, carea, cu șapte nașteri, cea cătră ei răsădind iubire cu dragoste, și, pentru multele dureri ale fieștecăruia dintr-înșii, cea învățată muma având cea dimpreună pătimire cătră ei, pentru frica cea dumnezeiască n-au băgat samă de a fiilor deșartă mântuire. Și încă și pentru cea bună bunătate a fiilor și cea cătră legea lor bună patimă, mai mare avea dragostea la dânșii, pentru că direpți era și întregi la minte și tari de suflete, iubitori de frați, iubitori de maică, așa cât, și până la moarte ceale ale legii păzind, asculta pre ea. Ce însă, măcar că atâtea fiind ceale de iubirea fiilor, spre cea dimpreună pătimire trăgând

ei pre muma-sa, asupra nici unuia dintru ei ceale de toate fealiurile cazne au putut să mute gândul ei, ci câte un fiiu și împreună pre toți muma îi îndemna la cea pentru bună-credință moarte. O, fire sfântă și iubire de părinți și înțelegere iubitoare, cu dragoste și hrană, și ale maicelor neînfrante patimi, câte unul strămutându-se și arzându-să văzind, muma nu să schimba, pentru buna-credință. Trupurile fiilor vedea pregiur foc topindu-se și ale mâinilor și ale picioarelor deagete pre pământ adiind și cealea ale capetelor până la bărbii cărnuri ca niște obraze înainte zăcând. O, mai amar acum maica dureri ispitindu-se pentru durerile ceale ce era asupra lor! O, sângură muiare, buna-credință întreagă născându-o, nu te-au mutat cel dintâiu născut dându-și suflarea, nici al doilea care era în munci n-au văzut la tine jale, nici al treilea, dându-și sufletul; nici ochii fieștecăruia văzind, ca juncii asupra muncilor căutând cazna lor și nările însemnând înainte moartea lor; n-ai plâns văzind trupurile fiilor arzindu-se și preste mâini mâini tăindu-să și preste capete capete tăindu-se de la grumazi și preste morți morți căzind, și, movilă văzind danțul fiilor prin munci, n-ai lăcrămat. Nu sânt așa ale sirinilor viersuri, nici glasurile de lebădă trag cătră iubirea auzului pre ceia ce aud glasurile de fii cu cazne pre maică strigând. Pentru că, în ce chip la sfătuire întru al ei suflet, văzind groaznici sfeatnici, firea și nașterea și iubirea fiilor și a fiilor strămutături, doi sorți fiind muma, de moarte și de mântuire, pentru fii, n-au cunoscut pre ceaea ce mântuia șapte fii, spre mântuire de puțină vreamă, de cea de Dumnezeu crezătoare a lui Avraam tărie fata și-au adus aminte. O, maica neamului, izbânditoare de leage și scutitoare buneicredințe și prin osteneala ficaților purtătoare de biruință! O, ceaea care ești decât bărbații spre tărie mai bărbată și decât bărbații cătră răbdare mai vitează, pentru că, în ce chip chivotul lui Noe întru cel din mulțimea lumii potop purtând lumea tare răbda valurile, așa și tu, păzitoare legii, de toate părțile, întru ceale ale patimilor răvârsându-te cu potop și cu tare vânturi, cu ale cuielor munci cuprinzându-te, vitejeaște ai răbdat cea pentru bună-credință fortună.

CAP 16

ezi, dară, și muiare bătrână și de șapte copii muma au răbdat văzând ceale până la munci ale fiilor. Mărturisit easte sângur țitioriu patimilor, cel bun credincios gând. Arătat-am, dară, că nu numai bărbați patimile au biruit, ci și muiare ceale prea mari munci au trecut

cu gândul. Și nu așa sălbatici era leii cei prejur Daniil, nici cea ce spre Misail ardea cuptoriul cu prea văpăiosul foc, precum a iubirii de fii fire ardea pre ea, văzând pre ei așa în multe fealiuri căznindu-să cei șapte fii. Ci cu gândul bunii-credință au potolit atâtea și ca acestea patimi muma, pentru că aceasta easte a socoti, că, de ar fi fost muiare fricoasă la suflet, măcar că mumă era lor, ar fi plâns pentru ei și, poate fi acestea, ar fi zis așa: „O, ticăloasa eu, și, de multe ori, de trei ori ticăloasă, carea, șapte copii născând, a nice unuia maică m-am făcut! O, deșerte șapte purtări de nașteri și nefolositori șapte câte de zece luni! Și aplecături fără rod, în deșert. O, fiilor, asupra voastră multe dureri am răbdat și mai greale griji de hrană! O, fiilor miei, cei neînșurați și cei înșurați fără de folos, nu voiu vedea dintru voi fii, nici moașă chemându-mă mă voiu feric! O, cea de mulți feciori și buni feciori, eu, muiare văduvă și sângură mult jeluită, nici de voiu muri, să mă îngroape afară din fii cineva!” Ci cu aceasta plângere, pre nimeni nu plângea cea sfântă și bună credincioasă maică; nici, ca să nu moară, înturna pre vrutul dintru ei, nici, ca când n-ar fi murit s-au măhnit, ci, ca de diamant având gândul, și pre nemoarte, de iznoavă, zidind numărul fiilor, mai vârtos, pentru bună-credința, spre moarte pre ei îi îndemna rugându-să. O, maică, pentru buna-credință a lui Dumnezeu oșteancă bătrână, și prin răbdare muierească și pre tiran ai biruit, și cu faptele și cu cuvintele mai tare te-ai aflat decât un bărbat, pentru căci că te-ai prins cu copiii-ți și stai, văzând pre Eleazar muncindu-să, și ziceai copiilor cu cea ovreiască limbă: „O, copii, vitejească e osteneala, spre care chemându-vă, pentru mărturisirea limbii osteniți-vă cu osârdie pentru cea părintească leage, pentru că grozav easte cel bătrân acesta a răbda ceale pentru bună-credință dureri! Și voi, tinerei fiind, să vă îngroziți de munci? Aduceți-vă aminte că, pentru Dumnezeu, cu lumea v-ați împreunat și viața ați gustat. Pentru aceea, deatori sânteti toată durearea să suferiți pentru Dumnezeu, pentru Carele și părintele nostru, Avraam, sânguia pre părintele limbilor, pre fiul său, Isaac, să-l junghie. Și, mâna cea părintească văzându-o purtătoare de sabie, aducându-o asupra lui, nu s-au spăimântat. Și Daniil cel drept la lei s-au băgat. Și Anania, Azaria și Misail la cuptoriul focului s-au împrăștiat și au răbdat pentru Dumnezeu. Și voi, dară, aceaeși credință cătră Dumnezeu având, nu vă scârbiți, pentru că nesocotit lucru easte, știind bună-credința, să nu vă împotriviți durerilor”. Prin aceste cuvinte, cea de șapte fii maică, câte unul, pre fieștecarele din fii ruga să moară, încă și acestea știind că cei ce mor pentru Dumnezeu trăiesc lui Dumnezeu, ca și

Avraam, Isaac și Iacov și toți patriarșii.

CAP 17

Si zicea și unii din purtătorii de sulite cum, când era să se prinză și ea cătră moarte, pentru ca să nu să atingă cineva de trupul ei, sângură s-au aruncat asupra focului. O, maică, care împreună cu șapte fii ai surpat sila tiranului și ai ismenit ceale reale socoteale ale lui și ai arătat vitejiia credinței! Tu, ca un acoperemânt preste stâlpii fiilor vitejește fiind întărit, neclătit ai suferit cutrămurul cel dupre munci! Îndrăznește, dară, o, maică cu suflet sfânt, nădejde îngăduinții având adeverită cătră Dumnezeu! Nu așa easte luna la ceriu cu stealele cinstită, precum tu, stealele, cei șapte copii, luminându-i cătră bună-credință, cinstită ești la Dumnezeu și ești întărită la ceriu împreună cu ei, pentru că era nașterea copiilor tăi de la Avraam, părintele. Iară de ar fi prilej noao ca asupra unii table a zugrăvi a bunii-credințe istorie, nu s-ar îngrozi cea ce ar vedea maică de șapte fii, pentru buna-credință multe fealiuri de munci făcându-să, până la moarte îngăduind? Pentru că și vreadnic era pre același mormânt a scrie și acestea, celor dintru limbă, spre pomenire, zicându-să: „Aicea cel sfânt bătrân și șapte copii s-au îngropat, prin a tiranului silă vrând să surpe politia ovreailor, carii au și izbândit neamul, spre Dumnezeu căutând și până la moarte muncile îngăduindu-le”. Pentru că adevărată osteneala dumnezeiască e, care prin ei s-au făcut, pentru că biruia atuncea bunătatea prin găduință, ispitind biruința cu nesticare întru viață de mulți ani. Și Eleazar înainte să ostenea și maica celor șapte fii împreună biruia și frații să ostenea, tiranul împotivă să nevoia, iară lumea și a oamenilor viață privia și credința dumnezeiască biruia, pre ai săi biruitori cununându-i. Carii nu s-au mirat de cei ai dumnezeieștii puneri de leage biruitorii? Carii nu s-au îngrozit? Acesta, dară, tiranul și tot sfatul s-au minunat de a lor îngăduință; pentru că și zice Moisi: „Și toți sfinții, supt mâinile Tale!” Și aceștia, dară, sfințindu-să, pentru Dumnezeu s-au cinstit. Și prin sângele a celor buni credincioși și a ceii curățitoare moarte a lor, cea dumnezeiască pronie, pre Israil, mainte cununându-să, l-au mântuit. Pentru că, cătră vitejiia bunătății lor și cea spre muncile lor îngăduință tiranul Antioh căutând, strigă la ostașii lui: „Pildă a celora răbdare! Țineți-vă viteaji și bărbați spre războiu pedestru și spre încungiurare de cetate!” Și, jefuind, au biruit pre toți vrăjmașii. O, cei din sămânța lui Avraam, strănepoți fii israilteani, ascultați leagea aceasta și în tot chipul bine creadeți, cu-

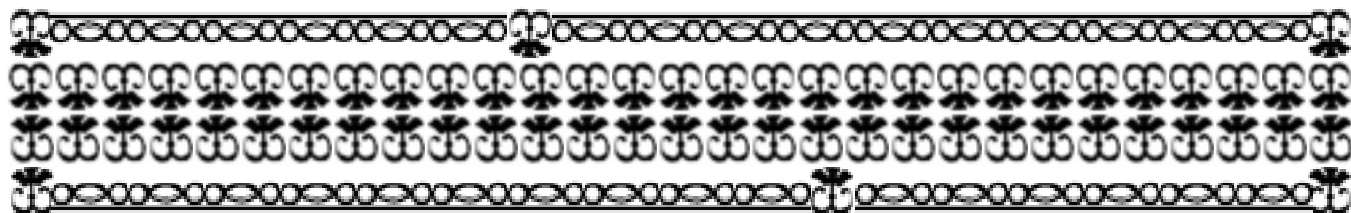
noscând că al patimilor stăpânitoriu este cel bun credincios gând.

CAP 18

Gi nu numai celor dinlăuntru și celor din afară dureri, pentru care, pentru bună-credință dându-și trupurile durerilor, aceia nu numai de cătră oameni să laudară, ci și de dumnezeiasca parte să învredniciră și, ca să aibă pace limba și buna legiuire, cea de moșie, înnoind, au încungiurat pre vrăjmași și tiranul Antioh, și pre pământ s-au certat, și murind să căzneaște, pentru că, deaca nimică întru nimică nu putu să îndeamne pre ierusalimnteani a păgâni și din ceale de moșie obiceaie a-i scoate, atuncea, rădicându-să de la Ierusalim, au oștit asupra persilor. Și zicea maica celor 7 copii, cea dreaptă, și aceastea cătră fii, că: „M-am născut fecioară curată, nici am călcat părinteasca casă și păziiam cea zidită coastă. Nu m-au stricat pre mine stricătoriu din pustiiu sau stricătoriu la câmp, nici mi-au vătămat ceale curate ale fecioriei vătămătoriu cel amăgitoriu, șearpele, ce am așteptat vreamea vârstei cu bărbat și, aceștia de vârstă fiind, au murit tatăl fericit, dară, pentru că cel al bunilor feciori traiu trăind, vreamea cea a făr' de feciori n-au ajuns a să chinui; carele învăța pre noi, încă

fiind împreună cu noi, leagea. Și prorocii, pre Avel, cel ce s-au omorât de Cain, cetea noao, și pre Isaac, cel ce să da jertvă, pre Iosif cel din temniță. Și zicea noao pre cel răvnitoriu Finees și învăța pre noi pre cei din foc, Anania și Azaria și Misail, slăvia și pre cel din groapa leilor, Daniil, pre carele fericiia; și pomenea noao scriptura Isaiei, zicând: «Macar prin foc de vei treace, văpaia nu te va arde»; pre cel de cântări scriitoriu, David, ne cânta noao, zicând: «Multe sânt năcazurile dreptilor». Pre Solomon pilduia noao, zicând: «Lemnul vieții, la toți cei ce fac voia Lui». Pre Iezechiil adeveria, zicând: «Au trăi-vor oasele ceale uscate aceastea?» Iară cântarea carea au învățat Moisi n-au uitat, învățând și zicând: «Eu voi uide și a trăi voi face. Aceasta e viața voastră și îndelungarea zilelor». O, amară cea de atuncea zi, și nu amară când cel amar tiran al elinilor, foc ațâțând la căldări cumplete, și cu unde mâinii aducând preste pavăză, și toate caznele lui preste cei șapte copii ai avramiiancii, și de luminile ochilor i-au orbit și limbile le-au tăiat și cu munci de multe fealiuri i-au omorât, pentru carele cea dumnezeiască certare certat-au și va certa pre acel păgân; iară avramiei copiii cu cea purtătoare de biruință maică la cinul părinților împreună petrec, suflete curate, fără de moarte, luând de la Dumnezeu, la Care e mărirea în veaci! Amin!

RUGĂCIUNEA LUI MANASI, ÎMPĂRATULUI IUDEI, CÂND ERA ROB ÎN VAVILON

Doamne Atotputearnice, Dumnezeuul părinților noștri, al lui Avraam și al lui Isaac și al lui Iacov și al seminției lor ceii dreapte, Carele ai făcut ceriul și pământul, cu toată podoaba lor, Cel ce ai legat marea cu cuvântul poruncii Tale, Cel ce ai încuiat adâncul și l-ai pecetluit pre el cu înfricoșat și slăvit numele Tău, de Carele toate să tem și să cutremură de fața puterii Tale, că nesuferită e mare cuviința mării Tale și nerăbdată mânia îngrozirii Tale, ceii asupra păcătoșilor. Și nemăsurată și neurmată e mila făgăduinții Tale. Că Tu ești Domnul cel Înalt, milosârd, îndelung răbdătoriu și mult-milostiv, și-Ți pare rău de răutățile oamenilor. Tu, Doamne, după mulțimea bunătății Tale, ai făgăduit pocăință

și iertare celor ce greșesc Ție și, cu mulțimea îndurărilor Tale, ai hotărât pocăință păcătoșilor spre mântuire. Tu, dară, Doamne Dumnezeuul puterilor, n-ai pus pocăință dreptilor, lui Avraam și lui Isaac și lui Iacov, celor ce n-au greșit Ție, ci ai pus pocăință asupra mea, păcătosului, pentru că am greșit mai mult decât numărul năsipului mării. Înmulțitu-s-au fărădelegile mele, Doamne, înmulțitu-s-au fărădelegile mele și nu sânt vreadnic să privesc și să văz nălțimea ceriului, pentru mulțimea nedreptăților mele. Împilat sânt de multă legătură de fier, cât nu-mi pociu rădica capul meu și nu easte slăbire. Pentru că am întărâtat mânia Ta și rău înaintea Ta am făcut, nefăcând voia Ta și nepăzind poruncile Ta-